

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ: ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (FAQs)

1. Τι είναι η Διαμεσολάβηση

- 1.1. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης αποσκοπεί στην επίλυση διαφορών. Είναι προαιρετική και μη δεσμευτική.
- 1.2. Η διαμεσολάβηση δεν αποτελεί απλώς διαπραγμάτευση αλλά ούτε διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι διαμεσολαβητές δεν αποφασίζουν για προκαταρκτικά ζητήματα, δεν εκδίδουν ασφαλιστικά μέτρα¹, ούτε διαιτητικές ή δικαστικές αποφάσεις.
- 1.3. Στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης διορίζεται ένας ουδέτερος "διαχειριστής διαφορών" μεταξύ των διαδίκων. Πρόκειται για τη βασική διαφορά της διαδικασίας αυτής. Ο διαχειριστής διαφορών συνήθως επιλέγεται από τους διαδίκους με βάση τις ειδικές του γνώσεις σε πρακτικά ή νομικά θέματα και την γενική εμπειρία του σε υποθέσεις διαμεσολάβησης. Ο ρόλος του είναι να διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των διαδίκων και να διαμορφώσει τη δομή και τη

δυναμική του διαλόγου. Από τις ικανότητές του εξαρτώνται πολλά.

2. Γιατί είναι σημαντική

- 2.1. Η διαμεσολάβηση αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία. Πολλά εμπορικά έγγραφα περιέχουν πλέον ρήτρες διαμεσολάβησης. Τα αγγλικά δικαστήρια ενθαρρύνουν τους διαδίκους να προσφεύγουν στη διαδικασία διαμεσολάβησης για την επίλυση των διαφορών τους.
- 2.2. Η διαμεσολάβηση επιλύει διαφορές. Μπορεί να είναι συντομότερη από μία δίκη ή διαιτησία και να μειώσει τα έξοδα επίλυσης των διαφορών. Εάν είναι επιτυχής, εξαλείφει τον κίνδυνο της αποτυχίας και βοηθά στη διατήρηση των επιχειρηματικών σχέσεων και διαφυλάσσει τις υπολήψεις των μερών.

3. Πότε είναι ενδεδειγμένη η χρήση της

- 3.1. Η διαμεσολάβηση είναι ενδεδειγμένη όταν όλες οι πλευρές ενδιαφέρονται να επιλύσουν τις διαφορές μεταξύ τους. Μπορεί κάλλιστα να λάβει χώρα σε περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις έχουν αποτύχει, είτε πριν είτε μετά την έναρξη νομικής διαδικασίας. Σε γενικές γραμμές, όσο συντομότερα

¹ Διαδικασία που επιτρέπει στον ενάγοντα να "παγώσει" τα περυσιακά στοιχεία του εναγομένου εντός της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου. Το Αγγλικό δικαστήριο θα επιβάλλει ασφαλιστικά μέτρα μόνο σε περίπτωση που υπάρχει πραγματικός κίνδυνος ο εναγόμενος να διαθέσει τα περιουσιακά του στοιχεία για να αποφύγει την εκτέλεση δικαστικής απόφασης εναντίον του από τον ενάγοντα στο μέλλον.

προσφύγει κανείς στη διαμεσολάβηση τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν για εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων και για διαφύλαξη των σχέσεων και των υπολήψεων των διαδίκων.

- 3.2. Η διαμεσολάβηση δεν συνιστάται ως η πρώτη γραμμή προσέγγισης για όλες τις διαφορές. Η συνήθης στρατηγική επίλυσης διαφορών περιλαμβάνει πρώτα διαπραγματεύσεις, στη συνέχεια διαμεσολάβηση και μετά, εφόσον το ζήτημα δεν έχει διευθετηθεί, διαιτησία ή προσφυγή στα δικαστήρια. Ωστόσο, ενδέχεται να είναι σημαντική κάποια άλλη μορφή προσέγγισης. Πιθανόν να απαιτούνται δικαστικές ενέργειες για τη διακοπή παραγραφής. Η έκδοση ασφαλιστικών μέτρων ενδέχεται να είναι απαραίτητη για τη διατήρηση δικαιωμάτων και περιουσιακών στοιχείων. Οι διάδικοι ίσως επιθυμούν, αναλόγως την περίπτωση, την έκδοση απόφασης μέσω συνοπτικής διαδικασίας², τη θέσπιση δεδικασμένου ή απόφασης σε δημόσια συνεδρίαση. Κάποια πλευρά ενδέχεται μάλιστα να επιθυμεί την καθυστέρηση ή την αποφυγή διαπραγματεύσεων διακανονισμού.

- 3.3. Η διαμεσολάβηση μπορεί, παρόλ' αυτά, να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά ταυτόχρονα με τη διαιτησία ή τις δικαστικές ενέργειες. Για παράδειγμα, εάν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση για την προστασία των θέσεων εκάστου των διαδίκων, τα μέρη μπορούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση χωρίς το φόβο ότι υπάρχουν μειονεκτήματα.

4. Πώς λειτουργεί

- 4.1. Η διαμεσολάβηση δεν απαιτεί καμία συγκεκριμένη διαδικασία. Στην αρχή, είναι σκόπιμο να υπογράφεται μια συμφωνία διαμεσολάβησης, όπου θα ρυθμίζεται η διαδικασία. Στη συνέχεια, είναι σημαντική η προσεκτική προετοιμασία. Οι διάδικοι πρέπει να προσεγγίσουν τη διαμεσολάβηση με ανοιχτό πνεύμα, να κατανοήσουν τον τρόπο που λειτουργεί και να επικεντρωθούν στα συμφέροντα και τις ανάγκες τους (παρά στα δικαιώματα και τις επιθυμίες τους).
- 4.2. Η διαμεσολάβηση αυτή καθαυτή μπορεί να διαρκέσει μία μόνο ημέρα. Συνήθως προηγείται η ανταλλαγή σύντομων γραπτών προτάσεων. Η διαδικασία είναι ανεπίσημη και δεν δεσμεύεται ούτε από αυστηρούς αποδεικτικούς κανόνες ούτε από νομικά επιχειρήματα. Είναι προτιμότερο να παρευρίσκονται οι αρμόδιοι λήψης αποφάσεων από κάθε πλευρά. Διαφορετικά, η

² Διαδικασία κατά την οποία το Αγγλικό δικαστήριο εκδίδει απόφαση κατά του εναγομένου εφόσον θεωρεί ότι η άμυνά του δεν έχει πραγματικές πιθανότητες επιτυχίας και δεν υπάρχει άλλος λόγος για να προχωρήσει σε δίκη η υπόθεση.

διαμεσολάβηση μπορεί να διεξαχθεί με σειρά συναντήσεων, σε μερικές από τις οποίες παρευρίσκονται όλοι οι διάδικοι, και σε άλλες ο Διαμεσολαβητής και η μία πλευρά (με ή χωρίς συμβούλους). Ο Διαμεσολαβητής είναι σε θέση να διεξαγάγει αυτό που ονομάζουμε «διαμεσολαβητική διπλωματία» (shuttle diplomacy)³, δημιουργώντας τη βάση του διακανονισμού.

4.3. Εάν επιτύχει, θα συναφθεί συμφωνία διακανονισμού μεταξύ των διαδίκων, η οποία είναι δεσμευτική σαν συμβόλαιο.

5. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης;

5.1. Η διαμεσολάβηση προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα. Αναφέρουμε απλώς ορισμένα:

5.1.1. **Γρήγορη** – Κανονικά η διαμεσολάβηση διαρκεί συνολικά περίπου τρεις εβδομάδες, αλλά μπορεί να διεξαχθεί σε ακόμη συντομότερο διάστημα.

5.1.2. **Ανέξοδη.**

5.1.3. **Ανάμειξη προσώπου Διαμεσολαβητής** – **ουδέτερου** Ο κατέχει

μοναδική θέση. Όσοι δεν έχουν καμία εμπειρία διαμεσολάβησης ισχυρίζονται μερικές φορές ότι οι διάδικοι μπορούν να επιλύσουν τις διαφορές τους, εφόσον έχουν τη διάθεση να το κάνουν, επομένως γιατί να αναμειχθεί Διαμεσολαβητής; Η απάντηση είναι ότι, εάν οι διάδικοι μπορούν να επιλύσουν τη διαφορά, τότε θα πρέπει και να το πράξουν. Δεν χρειάζονται διαμεσολάβηση. Συνήθως όμως δεν μπορούν να την επιλύσουν. Είτε ο διακανονισμός καθυστερεί υπερβολικά είτε έχει τελματώσει. Υπό αυτές τις συνθήκες, η ανάμειξη του Διαμεσολαβητή μπορεί να προκαλέσει νέες και διαφορετικές δυναμικές στην πορεία των διαπραγματεύσεων διακανονισμού.

Ο Διαμεσολαβητής αποτελεί έναν ουδέτερο και ανεξάρτητο καταλυτικό παράγοντα και είναι σε θέση να παρουσιάσει μια νέα οπτική γωνία του προβλήματος. Είναι πρόσωπο αξιόπιστο. Δεν έχει κανένα προσωπικό συμφέρον ως προς το αποτέλεσμα. Μπορεί να βοηθήσει την επικοινωνία μεταξύ των μερών. Αρκετά συχνά και εφόσον έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη τους, οι διάδικοι του αναφέρουν πράγματα, τα οποία δεν θα έλεγαν ποτέ στην άλλη πλευρά. Ο Διαμεσολαβητής μπορεί να εστιάσει την προσοχή τους στο πρόβλημα και όχι, για

³ Διαδικασία με την οποία ο διαμεσολαβητής, για παράδειγμα, συζητά πρώτα με τη μία εμπλεκόμενη πλευρά και τότε με την άλλη, προκειμένου να βρεθεί μια λύση για τη διαφορά.

παράδειγμα, στα ίδια τα άτομα που συμμετέχουν στη διαδικασία.

Ο Διαμεσολαβητής μπορεί να βοηθήσει τους διαδίκους να κατανοήσουν ο ένας την κατάσταση του άλλου. Οι διάδικοι δεν δίνουν πάντα μια πλήρη εικόνα της κατάστασής τους. Επίσης μπορεί να μην αντιλαμβάνονται και να μην δίνουν προσοχή σε αυτά που λέει η άλλη πλευρά. Η κατανόηση και η εκτίμηση κάποιου θέματος επιτυγχάνεται καλύτερα μέσα από τη ματιά ενός τρίτου, που είναι ουδέτερος και καλός συνομιλητής.

Ο Διαμεσολαβητής ενδέχεται να είναι σε θέση να υπερπηδήσει συναισθηματικούς ή άλλης φύσεως φραγμούς στο διακανονισμό, να σώσει τα προσχήματα ή να ξεπεράσει τα αδιέξοδα, επειδή είναι ανεξάρτητος και ανεπηρέαστος. Ο Διαμεσολαβητής έχει συχνά την ικανότητα να προτείνει νέες λύσεις διερεύνησης. Μπορεί να μελετήσει σε βάθος τις προτάσεις διακανονισμού, να βοηθήσει τους διαδίκους να αξιολογήσουν ευκαιρίες για διακανονισμό σε ρεαλιστική βάση και να πετύχει την έγκριση των προτάσεων διακανονισμού.

Το γεγονός ότι ακούει και συνομιλεί εμπιστευτικά και με τις δύο πλευρές τού παρέχει μια μοναδική οπτική γωνία. Αυτό ίσως είναι και το σημαντικότερο –ο λόγος που η διαδικασία αυτή είναι αποτελεσματική– και πιθανόν να του δώσει τη δυνατότητα επιτύχει διακανονισμό, στον οποίο οι διάδικοι δεν ήταν σε θέση να καταλήξουν.

5.1.4. Χωρίς αντιπαλότητα.

5.1.5. Καμία καθυστέρηση στην υπόθεση – Δεν υπάρχει λόγος καθυστέρησης των δικαστικών ενεργειών ή των διαδικασιών διαιτησίας. Η διαμεσολάβηση μπορεί να διεξάγεται παράλληλα.

5.1.6. Δεν δεσμεύει (γίνεται "χωρίς προκατάληψη"⁴) και εμπιστευτικά.

5.1.7. **Παρουσία των διαδίκων** – Οι διαφορές οι οποίες παραπέμπονται στη δικαιοσύνη διεκπεραιώνονται συνήθως από τους δικηγόρους των διαδίκων, με αποτέλεσμα οι ίδιοι οι διάδικοι να αισθάνονται παραμερισμένοι. Η διαμεσολάβηση φέρνει τις δύο πλευρές στο προσκήνιο και τους δίνει τον έλεγχο των πραγμάτων.

5.1.8. **Βοηθά την επικοινωνία** – Τα ζητήματα αποσαφηνίζονται και οι διάδικοι διευκολύνονται να

⁴ Όταν οι διαπραγματεύσεις δεξάγονται "χωρίς προκατάληψη", τίποτε από όσα λέγονται ή γίνονται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων δεν είναι δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο σε οποιαδήποτε επακόλουθη δίκη, εάν οι διαπραγματεύσεις αποτύχουν. Ο στόχος είναι να ενθαρρύνονται οι διάδικοι σε μία διαφορά να διεξάγουν διαπραγματεύσεις, χωρίς να φοβούνται μην τυχόν οι συζητήσεις τους αποκαλυφθούν στο δικαστήριο.

κατανοήσουν την κατάσταση και τις θέσεις της άλλης πλευράς.

- 5.1.9. **Αντικαθιστά «μια μέρα στο δικαστήριο»** – Οι διάδικοι έχουν την ευκαιρία να εκθέσουν την άποψή τους. Η διαδικασία μπορεί να διαλευκάνει την υπόθεση, με τον τρόπο που θα συνέβαινε και στο δικαστήριο.
- 5.1.10. **Συμβάλλει στο να υπερνικούνται τα αδιέξοδα και οι συναισθηματικοί φραγμοί.**
- 5.1.11. **Συμβάλλει στην επανεκτίμηση της κατάστασης από τους διαδίκους.**
- 5.1.12. **Διαφυλάσσει τις επιχειρηματικές σχέσεις και την καλή φήμη** – Ο ρόλος των επιχειρηματιών είναι να πραγματοποιούν συναλλαγές και όχι να εμπλέκονται σε δικαστικές ενέργειες. Συνήθως, δεν τους ενδιαφέρει να έρθουν σε αντιπαράθεση με κάποιο σημαντικό πελάτη ή προμηθευτή. Η διαμεσολάβηση προσφέρει έναν τρόπο αναζήτησης έγκαιρης και φιλικής λύσης, δίνοντας, κατά συνέπεια, στους διαδίκους την ελευθερία να προβούν σε περαιτέρω συνεργασία. Είναι ενδιαφέρον να βλέπει κανείς τον τρόπο με τον οποίο οι σχέσεις των ανθρώπων μπορούν να

αλλάξουν κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης. Μπορεί η διαμεσολάβηση να αποτύχει μια συγκεκριμένη μέρα, θα έχει όμως καταφέρει αλλάξει την εικόνα που η κάθε πλευρά έχει για την άλλη, καθώς και την εικόνα της κατάστασης, οπότε, εάν η αλλαγή ήταν θετική, ενδέχεται να διευκολύνει έναν επακόλουθο διακανονισμό.

- 5.1.13. **Κατάλληλη για πολυμερείς διαφορές** – Στο χώρο της ναυτιλίας, για παράδειγμα, συνηθισμένη περίπτωση αποτελεί η αλυσίδα από αλληλοσυνδεόμενα ναυλοσύμφωνα (συμβάσεις). Η διαμεσολάβηση μπορεί να συγκεντρώσει όλα τα μέρη για να προσπαθήσουν να επιλύσουν μια σειρά διαφορών. Με λιγότερο ίσως εμφανή τρόπο, είναι πιθανόν να κατονομάζονται δύο μέρη σε ένα δικόγραφο ή διαιτησία, αλλά να εμπλέκονται ουσιαστικά περισσότερα μέρη. Για παράδειγμα, υπάρχει περίπτωση οι ασφαλιστές ενός από τους διαδίκους να έχουν επιφυλαχθεί των δικαιωμάτων τους σχετικά με το ασφαλιστήριο⁵. Η ανάμειξη

⁵ Δήλωση που γίνεται από ασφαλιστή, σύμφωνα με την οποία κανένας μετέπειτα λόγος ή πράξη του δεν θα

όλων των διαδίκων στη διαδικασία πιθανόν να καταστήσει εφικτή μία λύση για όλες τις διαφορές – τόσο εκ πρώτης όψεως όσο και κατ' ουσίαν.

- 5.1.14. **Ευέλικτες λύσεις** – Η διαμεσολάβηση μπορεί να επιφέρει αποτελέσματα που τα δικαστήρια και οι διαιτητές δεν είναι σε θέση να παρέχουν. Παραδείγματος χάριν, μη χρηματικές λύσεις, όπως συμφωνίες για μελλοντική συνεργασία.

6. Ποιες είναι οι λύσεις και τα οφέλη που δεν παρέχει η διαμεσολάβηση

- 6.1. Η διαμεσολάβηση δεν μπορεί να παρέχει όλες τις λύσεις και τα οφέλη που παρέχονται από άλλα μέσα επίλυσης διαφορών. Ένα παράδειγμα:-

- 6.1.1. **Δικαιοδοσία** – Η έναρξη της διαμεσολάβησης δεν σημαίνει την έναρξη δικαστικών ενεργειών. Στην περίπτωση

μιας περίπλοκης διαφοράς, η οποία θα μπορούσε να εκδικαστεί σε διάφορες δικαιοδοσίες, ίσως είναι σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο λήψης μέτρων για τη διασφάλιση της δικαιοδοσίας που θα αποβεί ευνοϊκή για τα ζητήματα προς επίλυση, πριν από την έναρξη της διαμεσολάβησης.

- 6.1.2. **Παραγραφή** – Η έναρξη της διαμεσολάβησης δεν διακόπτει κάποια παραγραφή. Οι διάδικοι μπορούν να εγείρουν δικαστικές ενέργειες και, στη συνέχεια, να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση, από τη στιγμή που έχουν διαφυλάξει τη θέση τους.

- 6.1.3. **Προσωρινές Διαταγές και Εντάλματα Έρευνας και Σύλληψης** – Ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να εκδώσει προσωρινές διαταγές ή ένταλμα έρευνας και κατάσχεσης⁶ (ή αντίστοιχα εντάλματα για δικαιοδοσίες εκτός Αγγλίας και Ουαλίας), με σκοπό τη

ερμηνευθεί ως παραίτηση από τα δικαιώματά του, ούτε επικύρωση του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ούτε θα διακυβεύσει με άλλο τρόπο τη θέση του, έτσι ώστε να διατηρηθεί το δικαίωμα ακύρωσης του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και οποιαδήποτε άλλη βάση υπεράσπισης της απαίτησης.

⁶ Απόφαση που απαιτεί από τον εναγόμενο να επιτρέψει στον ενάγοντα να εισέλθει στις εγκαταστάσεις του, προκειμένου να αναζητήσει και να προβεί σε κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στον ενάγοντα ή στοιχείων που αποδεικνύουν ότι ο εναγόμενος προκαλούσε ζημία στον ενάγοντα. Ο στόχος είναι να αποτραπεί η καταστροφή ή η απόκρυψη αποδεικτικών στοιχείων από τον εναγόμενο.

διαφύλαξη των δικαιωμάτων και των περιουσιακών στοιχείων. Μπορεί, ωστόσο, να υποβληθεί αίτηση στο δικαστήριο για την έκδοση παρόμοιων ενταλμάτων. Στη συνέχεια, οι διάδικοι μπορούν να προχωρήσουν στη διαμεσολάβηση χωρίς το φόβο μειονεκτήματος.

- 6.1.4. Δημοσιότητα – Εάν κάποιος διάδικος επιθυμεί τη δημοσιότητα, για παράδειγμα την έκδοση απόφασης σε δημόσια συνεδρίαση, αυτού του είδους η δημοσιότητα δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί μέσω της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Οι διάδικοι θα πρέπει, ωστόσο, να εξετάσουν κατά πόσο η δημοσιότητα δικαστικής απόφασης θα ωφελήσει πραγματικά τα συμφέροντα και τις ανάγκες τους ή κατά πόσο η φήμη και οι επιχειρηματικές σχέσεις μπορούν να διαφυλαχθούν με άλλους τρόπους.

- 6.1.5. **Δεδικασμένο** – Ο Διαμεσολαβητής δεν εκδίδει κανενός είδους απόφαση, είτε συνοπτικής διαδικασίας είτε μετά από πλήρη εκδίκαση⁷. Εάν ένας από τους

αντικειμενικούς σκοπούς των διαδίκων είναι η λήψη δεδικασμένου, η διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν ανταποκρίνεται στο σκοπό αυτό. Σύμφωνα με την πείρα του γράφοντος, πολλές διαφορές μπορεί σε κάποια φάση να αποδειχθούν θέμα αρχής. Κάποιος από τους διαδίκους ενδέχεται να πρεσβεύει ότι οι απαιτήσεις του μπορούν να ικανοποιηθούν μόνο με τη θέσπιση κάποιας μορφής δεδικασμένου. Πάντα πρέπει να μελετάται προσεκτικά κατά πόσο η ανάγκη αυτή είναι πραγματική.

Το περιεχόμενο αυτού του ενημερωτικού φυλλαδίου δεν αποσκοπεί να αντικαταστήσει την παροχή εξειδικευμένων νομικών συμβουλών σε συγκεκριμένες υποθέσεις. Η κύρια γλώσσα εργασίας της Hill Taylor Dickinson είναι τα Αγγλικά. Η παρούσα μετάφραση παρέχεται αποκλειστικά προς διευκόλυνσή σας. Εάν θέλετε να συζητήσετε οποιαδήποτε ζητήματα πραγματεύεται το παρόν φυλλάδιο ή να λάβετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση, παρακαλούμε επικοινωνήστε με τον:

Rhys Clift

+44 (0)207 280 9199

rhys.clift@hilldickinson.com

Εάν θέλετε να συζητήσετε κάποια θέματα στα Ελληνικά, παρακαλούμε επικοινωνήστε με το γραφείο μας στην Ελλάδα:

Patrick Hawkins/Μαρία Μωυσίδου/Andrew Dyer

00 30 210 428 4770

patrick.hawkins@hilldickinson.com

maria.moisisidou@hilldickinson.com

andrew.dyer@hilldickinson.com

Ή με το γραφείο μας στο Λονδίνο:

Ηλέκτρα Παναγιωτοπούλου

+44 (0)207 280 9123

electra.panayotopoulos@hilldickinson.com

⁷ Η πλήρης εξέταση, από δικαστή σε τακτικό δικαστήριο, των νομικών θεμάτων ή των γεγονότων που παρουσιάζονται σε μία υπόθεση.